

Sygn. akt: IV Ca 519/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Małgorzata Szeromska (spr.)

Sędziowie SO Katarzyna Mirek - Kwaśnicka

SO Waław Banasik

Protokolant st. sekr. sąd. Anna Bałdyga

po rozpoznaniu na rozprawie 9 listopada 2017 r. w P.

sprawy z powództwa F. Bank (...) z siedzibą w S.

przeciwko I. J.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Płocku z 13 kwietnia 2017 r.

sygn. akt I C 4812/14

1. oddala apelację;

2. przyznaje adwokatowi M. F. kwotę 300 (trzysta) złotych zwiększoną o podatek VAT tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną świadczoną pozwanej I. J. z urzędu w II instancji, którą to kwotę nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa Sąd Rejonowy w Płocku.

Sygn. akt IV Ca 519/17

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Płocku wyrokiem z 13 kwietnia 2017 r. oddalił powództwo F. Bank (...) z siedzibą w S. skierowane przeciwko I. J. i obciążył powoda kosztami procesu.

Istotne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i stanowiące podstawę rozstrzygnięcia były następujące: Pozwana I. J. zawarła w dniu 30.07.2012 r. z (...) Sp. z o.o. umowę pożyczki. Była to umowa ramowa, na podstawie której pozwana, po uregulowaniu wcześniej zaciągniętych zobowiązań, mogła wnioskować o udzielenie kolejnych pożyczek. W dniu 02.12.2013 r. pozwana złożyła kolejny wniosek o udzielenie pożyczki. Z uwagi na

zmianę podmiotu wypłacającego środki, tj. z (...) Sp. z o.o. na F. Bank (...), pozwana została poproszona o zaakceptowanie nowych warunków umowy, co uczyniła w wersji on-line. Wniosek został przez powoda zaakceptowany. Z przyjętego na siebie obowiązku powód wywiązał się w sposób należyty. Pozwana natomiast zobowiązała się do zwrotu pożyczonych pieniędzy wraz z kosztami udzielenia pożyczki, określonymi w umowie.

Powód przekazał na rzecz pozwanej kwotę 2 000,00 zł. Termin spłaty pożyczki określony został na 60 dni. Pozwana zobowiązała się również do zwrotu kosztów pożyczki w kwocie 1050 zł. Nie wywiązała się jednak z ciążącego na niej obowiązku zwrotu pożyczonych środków. W związku z tym kilkakrotnie została wezwana w postaci upomnień do uregulowania zobowiązania. Do strony pozwanej zostało skierowane także ostateczne wezwanie do zapłaty, które nie doprowadziło jednak do dobrowolnej spłaty zobowiązania.

Pozwana I. J. leczy się psychiatrycznie od 2010 r. W tym czasie pięciokrotnie przebywała w szpitalach na oddziałach psychiatrycznych. Jest pod stałą opieką lekarza psychiatry. Po zakończeniu hospitalizacji kontynuowała leczenie psychiatryczne w (...). Rozpoznano u niej chorobę psychiczną o obrazie zaburzeń afektywnych dwubiegunowych. Występują u niej naprzemiennie stany depresyjne i maniakalne. W trakcie depresji przejawia ona bezradność, obniżenie nastroju i występują u niej myśli samobójcze. W stanach maniakalnych przejawia ona natomiast nadmierną energię życiową. Występują u niej stany podwyższonego nastroju i podejmuje decyzje, w tym finansowe nieuzasadnione z punktu widzenia jej sytuacji życiowej i możliwości finansowych. Prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 12.12.2014 r. w sprawie I Ns 93/14 została ona częściowo ubezwłasnowolniona z powodu zaburzeń depresyjnych nawracających. Oświadczenie woli złożone w dniu 30 lipca 2012 r. i w dniu 2 grudnia 2013 r. było złożone przez nią, jako osobę przejawiającą chorobową niestabilność stanu psychicznego w przebiegu choroby afektywnej dwubiegunowej oraz w stanie wyłączenia jej świadomego lub swobodnego wyrażenia woli i podjęcia decyzji.

Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo wytoczone przez powoda w niniejszej sprawie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zgodnie z treścią art. 82 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych.

Apelację od tego orzeczenia złożył powód, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie przez sąd I instancji swobodnej oceny dowodów poprzez ocenę stanu zdrowia pozwanej w chwili zawierania umowy w oparciu o wydana w sprawie opinię biegłego, co doprowadziło do błędnego zastosowania w sprawie art. 82 k.c. i przyjęcie, że w chwili zaciągania zobowiązania pozwana znajdowała się w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;
2. naruszenie prawa materialnego – art. 410 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i niezasadzenie od powódki kwoty 2000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest niezasadna, a jej zarzuty chybione.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i uznaje je za własne. Trafnie zostało ustalone, że pozwana w chwili zawierania umowy znajdowała się w stanie uniemożliwiającym świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Ustalenia te poczynione zostały w oparciu o opinię biegłego psychiatry, której zasadnie Sąd I instancji dał wiarę, jest ona przekonująca, a jej konkluzja logiczna. Powód – mimo kwestionowania opinii – nie wniósł o powołanie innego biegłego. Zarzut, że opinia została wydana cztery lata po zawarciu umowy nie może odnieść skutku, sam upływ czasu nie uniemożliwia bowiem ustalenia istnienia choroby psychicznej czy też innych zaburzeń. Skoro więc – w oparciu o opinię biegłego – ustalono, że pozwana w chwili zaciągania zobowiązania znajdowała się w stanie wyłączającym swobodne lub świadome podjęcie decyzji, zawarta umowa jest nieważna, stosownie do art. 82 k.c. W tej sytuacji powództwo musiało zostać oddalone.

Rację ma skarżący twierdząc, że mógłby domagać się od pozwanej zwrotu świadczenia na podstawie art. 410 § 2 k.c. Trafne jest także twierdzenie, że sąd nie jest związany podstawą prawną roszczenia wskazaną przez powoda. Sąd jest jednak związany podstawą faktyczną wskazaną przez powoda, sądowi nie wolno zasądzić czegokolwiek na podstawie innego stanu faktycznego niż ten, który jest podstawą powództwa. Chodzi o podstawę faktyczną, a nie o kwalifikację prawną (orz. SN z 2.5.1957 r., II CR 305/57, OSN 1958, Nr 3, poz. 72; NP 1957, Nr 12, s. 142; PiP 1958, Nr 4, s. 658) – komentarz do Kodeksu Postępowania Cywilnego pod red. prof. dr hab. K. Piaseckiego.

Powód w pozwie przytoczył okoliczności faktyczne dotyczące umowy pożyczki i tylko na tej podstawie faktycznej oparł swoje roszczenie. Podstawy tej nie zmienił ani nie uzupełnił nawet po opinii biegłego. Nie ma żadnych podstaw do twierdzenia, że z tychże okoliczności faktycznych można wywieść żądanie oparte na przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu. Okoliczności faktyczne przytoczone w pozwie w sposób jasny i wyraźny dotyczyły jedynie umowy pożyczki, nie mieściły w sobie zarazem okoliczności wskazujących na dochodzenie przez powoda alternatywnie czy ewentualnie roszczenia na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Przede wszystkim roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia jest zasadniczo różne i opiera się na innych twierdzeniach faktycznych. W tej sytuacji nie było możliwe orzeczenie o zwrocie świadczenia nienależnego wobec braku stosownego żądania w tym zakresie.

Z powyższych przyczyn Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

Wacław Banasik Małgorzata Szeromska Katarzyna Mirek-Kwaśnicka

(...)

(...)

(...)